

సమావేశము - IV

వాల్యూము - I

నెం. 1

వెల : రూ. 25-00

9 సెప్టెంబరు, 2019

సోమవారం,

(శక సం. 1941,

భాద్రపదం శు. - 11)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ. నెం.

1.	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు	...	1.
2.	2019-20 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) సమర్పణ	...	1

తెలంగాణ శాసన సభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ టి. పద్మారావు
కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహా చార్యులు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. దుర్గా ప్రసాద్ శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి వి.ఎన్. ప్రసన్న కుమారి శ్రీ బి. కమలాకర్ శ్రీ ఇ. సంజీవరావు శ్రీమతి బి. ప్రమీల శ్రీమతి ఎస్. నాగమణి శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ కె. భాస్కర శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(2వ శాసన సభ)

(నాలుగవ సమావేశము - మొదటి రోజు)

సోమవారము, సెప్టెంబరు 9, 2019

(సభ ఉ.గం. 11.30 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

(Soon after commencement of the House,
the National Anthem was played)

MR. SPEAKER:- Please resume your
seats.

All the Papers included in the Agenda are
deemed to have been laid on the Table of the
House.

PAPERS LAID

(1) A copy of the Telangana Municipalities
Ordinance, 2019 (Telangana Ordinance No.6
of 2019), as required under clause 2(a) of
Article 213 of the Constitution of India.

(2) A copy of the 3rd Annual Report of the
Telangana State Beverages Corporation
Limited for the year 2016-2017 as required
under Section 395(1) of the Companies Act,
2013.

PRESENTATION OF ANNUAL FINANCIAL STATEMENT(BUDGET)FOR 2019-20

MR. SPEAKER:- Now, I request the
Hon'ble Chief Minister to present the Annual
Financial Statement (Budget) for 2019-2020.

SRI K. CHANDRASHEKAR RAO:-
Speaker Sir, I beg to present:

"The Annual Financial Statement (Budget)
for 2019-2020."

SPEECH OF SRI KALVAKUNTALA CHANDRASEKHAR RAO, HONOURABLE CHIEF MINISTER WHILE PRESENTING THE BUDGET FOR THE YEAR 2019-20 TO THE TELANGANA STATE LEGISLATURE ON 9TH SEPTEMBER, 2019

Honourable Speaker Sir!

Telangana State, which was formed in 2014,
has achieved miraculous progress in a short
span of five years. When the new State was
formed there was no historic data and the State
started its journey based on gross estimates.
Several innovative schemes and programmes
being implemented for the people's welfare in
the Telangana State during the last five years
have astonished the entire country. The
Telangana State, which made rapid strides in
all the spheres and achieved balanced
development, has become one of the fastest
growing States in the country.

Five years of Economic Development :

2. In the first year of formation of the State,
the situation was such that the state could
spend just Rs 6,247 crore per month, whereas
after five years, it has reached a stage and
spends Rs 11,305 crore per month.

GSDP Doubled :

3. In the two years preceding the formation
of the State, the average annual growth of
State's Gross Domestic Product (GSDP) was

only 4.2 per cent at constant prices. By the financial year 2018-19, the GSDP growth in Telangana State had increased two and half times and stood at 10.5%.

4. During 2013-14, the last year under the united Andhra Pradesh Gross State Domestic Product (GSDP) in Telangana, as per current prices was Rs 4,51,580 crore. During the last five years it had almost doubled. The fact that in the year 2018-19 the State's GSDP has stood at Rs 8,65,688 crore amply demonstrates the economic robustness of the Telangana after it became a separate State.

Significant increase in Capital Expenditure:

5. I feel very proud to announce that Telangana, which was at the rock bottom with regard to Capital Expenditure incurred for infrastructure development and asset creation is now in the forefront. Under united AP, the capital Expenditure was only 11.2 per cent of total expenditure. Due to the discrimination under the united AP rule, the share of capital expenditure of Telangana was meagre. Due to the prudent economic policies of the Telangana Government after formation of the State, capital expenditure has been steadily increasing. Last year, our State stood in the forefront among the states by registering 16.9 per cent rate of capital expenditure. It may be noted by the Hon'ble Members that in the same financial year, the capital expenditure of the Centre was only 12.89 per cent and the average capital expenditure of general category States was 14.2 per cent.

6. During the last ten years under the combined State, total capital expenditure incurred in Telangana was Rs 54,052 crore. Whereas, after formation of Telangana, within five years, an amount of Rs.1,03,551 crore was incurred as capital expenditure.

7. Over and above the budgetary allocation of funds, an additional Rs 65,616 crore was spent under capital expenditure which includes funds raised from financial institutions. In other words, in the last five years, the total capital expenditure incurred in the State was Rs 1,65,167 crore. Under the united AP, the average capital expenditure was Rs 5,400 crore per annum, whereas, in Telangana State more

than Rs 33,833 crore is being spent per annum on the development works. The commitment of the Telangana government to spend huge funds for the development can be evaluated from the fact that the capital expenditure per annum has increased by six times.

8. As a result of achieving all-round progress and development in all the sectors, Telangana State had registered 21.49 per cent average revenue growth rate in the last five years and stood first amongst the states.

9. All this statistical data is taken from the official reports of the Comptroller and Auditor General of India. These were the statistics which were placed before the Legislative Assembly and Council during the last five years. Honourable Members are aware of this.

Telangana Society: Stable and Settled :

10. Due to the prudent fiscal management and financial discipline adhered to by the government, due to measures taken in the power sector, by supplying 24-hour uninterrupted and quality power to all the sectors, due to investor-friendly policies like TS-iPASS and industries working in three shifts, the increased agriculture output because of rejuvenation of the agriculture sector following 24-hour uninterrupted free power supply, due to innovative schemes like Rythu Bandhu, Rythu Beema, etc., due to growth achieved in the Information Technology and Service sectors and due to increase in the capital expenditure in all the major sectors, Telangana State could achieve sustainable economic growth.

Progress in Agriculture, Industrial and Service Sectors :

11. On account of the progressive policies being implemented by the State government, it was possible to register remarkable growth rates in all the sectors. During 2013-14, agriculture and its allied sectors could register only 1.8 per cent growth in Telangana. During the last five years 6.3 per cent additional growth was achieved. In 2018-19, 8.1 per cent growth rate was recorded in the agriculture sector. The industrial sector which had a negligible growth rate of 0.4 per cent in 2013-14 increased its growth to 5.8 per cent by achieving an additional 5.4 per cent growth. In the Information

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) సమర్పణ

Technology and other services sector, while in 2013-14, the growth rate was only 8.7 per cent in Telangana, by 2018-19 it reached 11.5 percent up by 2.8 percentage points. In 2014-value of IT exports from the State was of the order of Rs 52,000 crore, but by 2018 the value of IT exports increased by 100 percent and stood at Rs 1.10 Lakh crore. This is a remarkable achievement by our state. This pace of economic progress could be achieved due to corruption free governance coupled with quick decisions.

12. Due to rapid strides that the State made in economic growth, the Government was able to revive, promote and sustain the development of rural Telangana, agriculture, hereditary professions and trades, handloom sector etc. which took a beating under the united AP rule. The government was able to spend huge funds for the welfare of the poorest of the poor. Lakhs of poor students are able to get corporate level education free of cost in hundreds of residential schools run by the government. Major irrigation projects aimed at giving permanent solace to the farmers are being completed on a fast track. Power generation is taking place on a large scale, which is unparalleled in history. Through Mission Kakatiya, thousands of tanks are rejuvenated and revived and through Mission Bhagiratha the problem of clean and pure drinking water supply has been permanently solved.

13. The people-centric, problem solving policies and programmes of the State government - implemented with commitment have resulted in the rejuvenation of Telangana Society. The society has recovered from the neglect suffered in the combined State.

Economic Slowdown in the Last One and a Half Years :

14. Unfortunately, the country is going through an economic slowdown over the last one and a half years. In the first quarter of 2018-19, the country's GDP recorded a growth of 8 per cent. From then onwards the GDP was on the decline. In the second quarter the GDP growth was 7 per cent, in third quarter it was 6.6 per cent and in the fourth and final quarter it touched 5.8 per cent. In the first quarter of

this financial year, it further declined to 5 per cent. This clearly indicates the steep decline of the economic growth in the country. All these statistics are from the official reports put out by the central government. These statistics prove the continuous economic slowdown in the country. The severe economic slowdown is leading to serious repercussions in the country, which we are witnessing daily.

Impact of Economic Slowdown on All Sectors:

15. The economic slowdown has adversely impacted all the sectors. There is a negative growth in many key sectors, which mirror the prevailing economic situation. The official data put out by the institutions connected with these sectors present a gloomy picture.

16. According to a recent report by Society of Indian Automobile Manufacturers (SIAM), the manufacturing of the vehicles all over the country is down by 33 percent. The sale of vehicles has come down by 10.65 per cent. Since there are no buyers for the vehicles already manufactured, several top companies have stopped the production temporarily. Taxes from the purchase of vehicles stopped. Sale of Petrol, diesel, and auto spare parts have also declined resulting in decline in VAT collections. Lakhs of people have lost their jobs and employment opportunities. The fact that about 3.5 Lakh persons lost their jobs in the automobile sector shows how severe the situation is!

17. There is a decline in air traffic from 11.6 per cent to minus 0.3 per cent. The decline in the air passengers is 11.9 percent. In the air cargo transport the growth rate declined by 10.6%. Transport of goods through air cargo declined from 6% to 4.6%.

18. Since there is a fall in the demand for all commodities, railway wagon booking growth rate declined from 4.1 per cent to 1.6 per cent. Since several industrial units have closed down, coal mining has stopped at several mines. With this, the growth in coal mining also decreased from 10.6 per cent to minus 5.1 per cent. Rupee exchange value is falling speedily and steadily. For the first time in history, the US Dollar value against rupee is Rs.72.43 now. All these facts

and figures that I have stated are being talked about on a daily basis all over the world.

Telangana's Inevitable Dependence on GST Compensation :

19. The severe financial crisis that the country has been witnessing impacted Telangana State's economy too. In the first year of GST implementation, in the absence of any proper calculations, Telangana got compensation as was done in the case of all other states. After this, there was no necessity for Telangana to take this compensation again. But due to economic slowdown, during April and May months this year, Rs 175 crore and during June and July months Rs 700 crore was given as GST compensation. The compensation taken during June and July was 4 times more than the compensation given in April, May and this alone reflects the steep decline in the financial situation. I appeal to the Honourable members to understand why such a situation has emerged.

20. The Central government alone decides the broad fiscal policies in the country. The states have no option but to follow the fiscal policies of the Centre and Telangana State is no exception.

21. I regret that I am presenting the State Budget for 2019-20 in the House when both the Centre and State are going through a severe financial crisis. We have to tread carefully and cautiously during such a testing time. We cannot go beyond certain limits. Against this backdrop of severe financial crunch, our Finance Department did a lot of brain storming, discussed the matter with several experts and with a practical approach prepared 2019-20 budget proposals. Based on the information and data given by the finance department, I am placing before this House, the State's Annual Budget with the permission of the Chair.

22. There is a lot of difference between the estimates presented in the Vote-on-Account budgets of the Centre and the State, and the proposals being presented today. Based on the provisional figures published by the Controller General of Accounts (CGA), it was estimated that there would be 22.69 growth in the tax

revenue of the Centre during 2019-20, but in the first quarter, only 1.36 per cent growth was realised. In Telangana State too, we anticipated 15 percent growth rate but only 5.46 percent could be realised.

23. In the last five financial years, in commercial taxes, the State recorded an average of 13.6 per cent growth rate while it is 6.61 per cent in the first four months of this financial year. In excise, only 2.59 per cent growth is registered in the first four months. In stamps and registration, till last financial year, 19.8 growth rate was recorded, but, in the first four months of this financial year 17.5 per cent growth was recorded. In the motor vehicle taxes, there is a steep fall. In the last five financial years, there was 19 per cent growth rate in motor vehicle tax and it has now declined to minus 2.06 percent in the first four months in this financial year.

24. There is a steep decline in the non-tax revenue too. Till last year, the growth rate was 14.9 per cent on an average and during the first four months of this financial year it fell down to minus 14.16 per cent. In all, the non-tax revenue declined by 29 per cent. This is purely due to the economic slowdown.

25. In addition to the decline in the State own revenue, the Centre also had made a reduction in the funds that are to be transferred to the State. For 2019-20 financial year, the centre has cut 4.19 per cent in the State's share in Central taxes (Devolution). The Centre also reduced allocations in several other items causing severe loss to the State.

Telangana Slightly Better Placed :

26. The situation of several other States in the country is much worse than ours. According to Comptroller and Auditor General (CAG) report, Punjab, Karnataka and Haryana have registered a minus growth rate. When compared to other States, Telangana is slightly in a better position. Because of the leverage the State has due to its economic growth and fiscal discipline, it could raise funds from other financial institutions. Within the limits of FRBM and following the Centre's guidelines, the State is raising funds from the financial institutions. The State government has decided to utilise

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) సమర్పణ

extra budgetary funds for the construction of major irrigation projects.

27. With funds obtained from the financial institutions and margin money, the government is completing the irrigation projects. Let me assure people through this House that construction works on Kaleshwaram, Palamurur-Rangareddy, Sitarama, Devadula and other such major projects will continue without any interruptions.

28. The State government is committed to continue the welfare programmes for the poor people and farmers despite the existing financial crisis. The commitment of this government to farmers' welfare can be proved from the fact that it had increased the financial assistance under Rythu Bandhu Scheme from Rs. 8,000 per acre to Rs. 10,000 per acre per annum. I assure the farming community in the State that Rythu Bandhu Scheme would continue without any changes. The government is proposing Rs 12,000 crore for Rythu Bandhu in this Budget. Similarly, Rythu Beema Scheme will also be continued. The Government proposes in this budget allocation of Rs 1,137 crore towards Rythu Beema premium. The Government has decided to waive crop loans as promised during the last elections. For the crop loan waiver, the Government is proposing Rs 6,000 crore in this Budget. Free power given to the farm sector will also continue. The electricity bills for supplying water from irrigation projects to agriculture lands will also be paid by the government without passing the burden on to farmers. This has resulted in increase in electricity subsidies of the agriculture. For the first time, Rs 8,000 crore is proposed for power subsidies in this Budget, which is a record by itself.

29. I want to make it very clear that there will not be any problem with regard to funds for Aasara pensions given to the poor, KCR Kits, Kalyana Lakshmi, Arogya Lakshmi, 6-KG rice and for other such schemes.

30. As promised during the last elections, the State government has doubled the amount of Aasara pensions, for providing greater security to lives of poor. The government also increased the pension given to beedi workers,

single woman, widows, weavers, toddy tappers, filaria patients, people suffering with AIDS, from Rs 1,000 per month to Rs 2,016 per month. For the differently abled and old age artistes, the pension is enhanced from Rs 1,500 per month to Rs 3,016 per month and the increased pension amount is being paid. To extend Aasara pension further, the State government has taken two key decisions. Old age pension scheme eligibility age limit is reduced from 65 years to 57 years. Very soon all those eligible beneficiaries who complete 57 years of age will get the pension. The Government has also removed the PF cut-off date for the Beedi workers. For Aasara pensions, the amount proposed is Rs.9,402 crore in this budget.

31. The Government will continue the residential schools, which are providing English medium education to students besides providing food and hostel facility as is being done now. The Government will implement all the assurances it gave in the last elections.

32. The State government wants to give total clarity on the funds given by Centre under Centrally Sponsored Schemes (CSS) to members of this August House. In the last five years, funds to the tune of Rs.2,72,926 crore have been collected by the Centre through various taxes from Telangana State. Like all the States in the country, we have also received funds to the extent of Rs.31,802 crore from the Centre for the implementation of Central schemes in the State.

33. The State Reorganisation Act stipulated that the Centre shall provide grants for the development of backward areas in the State. But in the last five years, in one year the Centre had not given the grant of Rs.450 crores

34. According to CAG Report, for welfare and development during the past five years, Rs 5,37,373 crore was spent by the State government. Out of this, the Centre's contribution for implementing its schemes was a mere Rs.31,802 crore. The Centre had not paid even a rupee more than this and I request the Honourable Members to take note of this.

35. While implementing the Central Schemes, the State government is taking decisions with total understanding. The Central

schemes which are really helpful to people are being implemented in the State. Let me declare here that the State government is not interested in wasting public money on those programmes, which are not beneficial to the people. For instance, the State government is implementing Arogya Sri to extend medical and health services to the poor. Through Arogya Sri, the Government is spending Rs.1,336 crore per year benefitting 85.34 Lakh families in the State. From the Centre's Ayushman Bharat scheme, it is possible for the State to provide medical benefits only to the extent of Rs 250 crore per year benefiting only 26 Lakh families. Through Arogya Sri, the Government is extending services relating to the organ transplants free of cost. This facility is not available under Ayushman Bharat Scheme. Since Arogya Sri Scheme is far more beneficial than Ayushman Bharat in several ways, we have decided not to implement Ayushman Bharat Scheme. Let me make it clear that the State government will examine thoroughly all the Central government schemes and will implement such schemes which are beneficial to the people.

Administrative Reforms :

36. The Government is implementing administrative reforms in a big way for good governance. The Government has reconstituted the administrative wings to take governance to the doorsteps of the people, for better implementation of the government schemes and programmes, and to deliver transparent governance with proper monitoring. We have formed 33 Districts out of the ten erstwhile districts. We have increased revenue divisions from 43 to 69. We have increased the number of Mandals from 459 to 584. Municipalities have been increased from 68 to 142. Seven new Municipal Corporations have been formed taking the total number of Corporations to thirteen. Tribal Thandas, Gudems, remote habitations were made into panchayats. There are 12,751 panchayats now in the state compared to 8,690 in the past.

37. To strengthen the Panchayat Raj institutions, the Government has created new wings. In the past, there were 9 District Panchayat Offices in the State. They have now

been increased to 32. With a view to have one DLPO at every revenue Division, the number of DLPOs is increased from 28 to 68. Earlier there were 438 EOPRDs and now there are 539 and their designation is changed to Mandal Panchayat Officer.

38. The government also reorganized the police network for better maintenance of law and order. Seven new Police Commissionerates were formed increasing their number to nine. Police Sub Divisions were increased from 139 to 163. Circles have also been increased from 688 to 717. Newly, 102 Police Station are formed thereby increasing the total number to 814.

39. A new zonal system has been introduced to increase the job opportunities to the locals. The State government has enacted an Act making 95 percent of local cadre jobs to be made available to locals and the same was approved by the Centre. Job appointments will be made in the State based on the new zonal system.

New Acts :

40. To offer better services to the people, spending money alone is not the solution. Sometimes, the change which cannot be achieved by spending huge amounts is possible by bringing in a good policy. The Government has brought Comprehensive Rural and Urban policies to develop model villages and towns. Recently, the Government has brought a new Municipal Act and Panchayat Raj Act. The Government is also preparing a new Revenue Act which will address the problems being faced by people and farmers and remove any scope for corruption.

41. In these Acts, guidelines and rules indicate clearly the duties and responsibilities of each and every functionary. There is also clarity on the powers, duties, functions, funds and responsibilities of the local bodies. If anyone is guilty of dereliction of duties, they can be removed from the service through this Act.

42. The Government is making a serious effort with commitment to revive and restore the past glory of the local bodies, which was weakened by the failures of Governments in the past. The Government is of the firm view

that through the new Acts, positive attitudes would emerge from the gram panchayats and municipalities. With these reforms, it is hoped that villages will be shining with cleanliness and greenery, towns will develop in a planned manner and the people will have high living standards. To usher in a new phase in village governance, 30-day Special Action Plan is being implemented from 6th of this month. With wider people's participation, issues like maintaining cleanliness, increasing green cover, spending funds with prudence and planning, preparing one year and five-year plans, preparing village budget as per the village needs, solving electricity related issues will be taken up during the Action Plan.

Strengthening Panchayath Raj Institutions:

43. The Government is filling up all the vacancies to strengthen the Panchayat Raj department. The Government has increased the salaries of Safai Karmacharees to Rs.8,500 per month who were till now taking care of sanitary work on a meagre salary. The hike benefitted 36,000 Safai Karmacharees workers in the State. I am happy that with the hiked salaries, Safai Karmacharees will earn dignity and respect in the society.

Funds for Local Bodies :

44. The Government came out with a robust plan so that the local bodies do not suffer due to lack of funds. The State government has decided to give matching grants to the funds given by the Central Finance Commission. The government will release matching grants together with the Central Finance Commission grants to the local bodies. Combining these two, the government has decided to release Rs.339 crore per month to the rural local bodies. The Government has already released funds for September. Similarly, the municipalities will also have funds flow. The local bodies will also have funds from MNREGA, general taxes and permissions. Hence the local bodies will have no funds problem. The Government is proposing Rs.2,714 crores for Gram Panchayats and Rs.1,764 crore for the Municipalities in this Budget.

Financial Assistance to Power Utilities :

45. The Government has so far paid Rs

20,925 crore to the power sector for the supply of free power to farmers for 24 hours. The government had taken the burden and cleared Rs 9,695 crore loan of the DISCOMS under UDAY Scheme. The Government also paid Singareni Collieries Rs.5,772 Crore, as the dues to be paid by the electricity agencies. The Government also, from time to time, has been paying for the expenditure incurred for buying additional power when the demand is at its peak. In all, in the last five years, the State government has paid Rs.42,632 crore as financial assistance to the electricity organisations. Since there is uninterrupted and quality power supply for 24 hours, there is an increase in agriculture and industrial output. I proudly inform the Honourable Members and the House that in per capita power consumption, which is a very important indicator for growth, our State stood first in the country.

46. There is no need for the Government to hide from placing the facts and actual situation before the people. We want to place facts before the people. It is a harsh reality that due to economic slowdown, the revenues of both the Centre and the State have come down. It is also fact that this economic slowdown led to some setbacks. Based on the hard facts the government has prepared its financial proposals. Policy decisions are taken for proper fiscal management. The government has decided to clear all the pending dues of all the departments. For this adequate allocations are being made in this Budget. New works are proposed to be taken up only after the pending bills are cleared. Accordingly, the finance department has advised the Hon'ble Ministers and Secretaries concerned to spend funds based on this policy.

Budget Estimates 2019-20 :

47. For 2019-20 Financial year, an amount of Rs 1,82,017 crore was shown as expenditure in the vote on account budget. However, economic slowdown is continuing in the country for the past 18 months. There is a steep fall in the Gross Domestic Product. All the major sectors are experiencing downward trend. Revenues have fallen. The country's economic situation has a bearing on the state too. The

Government has decided to formulate the budget based on the change in the scenario and the ground realities. The proposed expenditure for the 2019-20 financial year is Rs.1,46,492.30 crore. Of this, revenue expenditure is Rs.1,11,055.84 and capital expenditure is Rs.17,274.67 crore. As per the budget estimates proposed, revenue surplus is Rs.2,044.08 crore and the fiscal deficit is Rs.24,081.74 crore.

48. I have shared with you State's financial position and the fiscal indicators. I have placed before this House, the State government's priorities and targets. Allocations made to the department and other related details are available in the Budget documents circulated to the Hon'ble Members.. Details can also be obtained from the Finance Department website, finance.telangana.gov.in.

49. Though there is fall in revenues due to economic slowdown, I am hopeful and optimistic that situation will change for the better. This Budget is formulated based on the facts and realities, as they exist today. If the situation improves in future, there is always scope for making suitable changes in the estimates later.

50. The relentless legal fight put in by the State government to free government lands from the grabbers and to clear several cases pending in the courts have started yielding good results. The Government could get back its rightful ownership of land worth thousands of crores. The Government can raise additional funds through sale of these lands in a phased manner. The Government has decided to transfer these funds to SDF and to use them to meet any contingency arising in any department for meeting the needs of the people.

51. I want to inform this House and the general public through this House that based on the revenue resources, the government will review its priorities, make amendments from time to time and will play a dynamic role.

Conclusion :

52. Let me once again reiterate our commitment to allocate more funds for agriculture and welfare sectors to better the

lives of farmers and general public and bring light into their lives. The Government wants villages to be clean and green and towns to develop and progress with proper planning. The Government is of the firm opinion that this budget will help realising the aspirations of people by attaining development and progress in all the sectors.

53. With a positive attitude, keeping in view the factual situation, and with the objective of fulfilling all the election promises, I am placing 2019-20 budget proposals before this House. I humbly request the honourable members to pass the Budget aimed at balanced development.

// Jai Hind //

// Jai Telangana //

2019, సెప్టెంబర్ 9వ తేదీన తెలంగాణ రాష్ట్ర శాసనసభకు

2019-20 సంవత్సరం బడ్జెట్‌ను సమర్పిస్తూ గౌరవనీయులైన
ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావుగారి ప్రసంగం.

గౌరవ అధ్యక్షా!

1. 2014 జూన్ లో నూతన రాష్ట్రంగా అవతరించిన తెలంగాణ ఐదేళ్ల స్వల్ప వ్యవధిలోనే అద్భుతమైన ప్రగతిని సాధించింది. రాష్ట్రం ఏర్పడేనాటికి నిర్దిష్టమైన ప్రాతిపదికలు ఏవీ లేనప్పటికీ స్థూల అంచనాలతో రాష్ట్ర ప్రయాణం ప్రారంభం అయింది. గడిచిన ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అమలు చేసిన వినూత్న ప్రజోపయోగ పథకాలన్నో యావత్ దేశాన్ని ఆశ్చర్య పరిచాయి. అన్ని రంగాల్లో సమతుల్య అభివృద్ధి సాధించిన తెలంగాణ రాష్ట్రం నేడు దేశంలోనే అగ్రగామి రాష్ట్రంగా సగర్వంగా నిలిచింది.

ఐదేళ్లలో ఆర్థిక ప్రగతి:

2. రాష్ట్రం ఏర్పడిన మొదటి ఏడాది నెలకు 6,247 కోట్లరూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టగలిగే పరిస్థితులు మన రాష్ట్రంలో నెలకొని ఉండేవి. ఐదేళ్ల తరువాత నెలకు 11,305 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే స్థాయికి తెలంగాణ ఎదిగింది.

రెట్టింపయిన జి.ఎస్.డి.పి.:

3. రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు ముందు రెండు సంవత్సరాలలో, స్థిర ధరల వద్ద రాష్ట్ర స్థూల దేశీయోత్పత్తి (జి.ఎస్.డి.పి.) సగటు వృద్ధిరేటు కేవలం 4.2 శాతం ఉండేది. 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర జి.ఎస్.డి.పి. వృద్ధిరేటు రెండున్నర రెట్లకు పైగా పెరిగి 10.5 శాతంగా నమోదైంది.

4. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చివరి ఆర్థిక సంవత్సరమైన 2013-14 ఆర్థిక సంవత్సరం పూర్తయ్యే నాటికి తెలంగాణలో స్థూల రాష్ట్రీయ దేశీయోత్పత్తి (జి.ఎస్.డి.పి.) విలువ ప్రస్తుత ధరల వద్ద 4,51,580 కోట్ల రూపాయలుండేది. ఐదేళ్ళలో రాష్ట్ర సంపద దాదాపు రెట్టింపయింది. 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసి నాటికి రాష్ట్ర సంపద విలువ 8,65,688 కోట్ల రూపాయలుగా నమోదు కావడం, స్వరాష్ట్రంగా మారిన తర్వాత తెలంగాణ రాష్ట్రం ఆర్థికంగా ఎంత ధృఢంగా మారినో తేల్చిచెబుతున్నది.

గణనీయంగా పెరిగిన మూలధన వ్యయం:

5. రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం, ఆస్తుల కల్పన కోసం వెచ్చించే మూలధన వ్యయం (capital expenditure) లో ఎక్కడో అట్టడుగున ఉండే తెలంగాణ, నేడు దేశంలోనే అగ్రగామిగా నిలిచిందని సగర్వంగా ప్రకటిస్తున్నాను. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మూలధన వ్యయం మొత్తం వ్యయంలో కేవలం 11.2 శాతం మాత్రమే ఉండేది. నిధుల వినియోగంలో ఎదురైన వివక్షకారణంగా సమైక్యరాష్ట్రంలో పెట్టిన పెట్టుబడి వ్యయంలో తెలంగాణకు దక్కిన వాటా మరింత తక్కువ ఉండేది. తెలంగాణ రాష్ట్రం అవతరించిన తర్వాత ప్రభుత్వం అనుసరించిన ఆర్థిక విధానాల వల్ల మూలధన వ్యయం క్రమంగా పెరుగుతూ వచ్చింది. గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరంలో 16.9 శాతం మూలధన వ్యయంతో తెలంగాణ రాష్ట్రం దేశంలోనే ముందు వరుసలో నిలిచింది. ఇదే ఆర్థిక సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్లో మూలధన వ్యయం కేవలం 12.89 శాతమైతే, దేశంలోని అన్ని జనరల్ కేటగిరి రాష్ట్రాల సగటు మూలధన వ్యయం 14.2 శాతం మాత్రమే అని గమనించాలని కోరుతున్నాను.

6. సమైక్య పాలన చివరి పది సంవత్సరాలలో మూలధన వ్యయం కింద తెలంగాణ ప్రాంతంలో 54,052 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడితే, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన కేవలం ఐదేళ్ళలోనే 1,03,551 కోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వం ప్రజోపయోగ కార్యక్రమాల కోసం వెచ్చించింది.

7. కేవలం బడ్జెట్ నిధులే కాకుండా, వివిధ ఆర్థిక సంస్థల నుంచి సమీకరించిన నిధుల్లో 65,616 కోట్ల రూపాయలను మూలధన వ్యయంగా వినియోగించడం జరిగింది. అంటే గడిచిన ఐదేళ్ళలో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జరిగిన మొత్తం మూలధన వ్యయం 1,65,167 కోట్ల రూపాయలు. సమైక్య రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి పనుల కోసం సగటున ఏడాదికి ఐదువేల నాలుగు వందల కోట్లు ఖర్చు చేస్తే, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఏడాదికి సగటున 33,833 కోట్ల రూపాయలకు పైగా ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్నది. తెలంగాణ

రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం నిధులు ఖర్చు పెట్టే విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత నిబద్ధతతో ఉందో ఆరు రెట్లు పెరిగిన పెట్టుబడి వ్యయమే నిరూపిస్తున్నది.

8. అన్ని రంగాల్లో సాధిస్తున్న అభివృద్ధి ఫలితంగా గడిచిన ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం 21.49 శాతం సగటు ఆదాయ వృద్ధిరేటు సాధించి, దేశంలోనే నెంబర్ వన్ గా నిలిచింది.

9. ఈ ఆర్థిక గణాంకాలన్నీ భారత కంప్యూటర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ నిర్ధారించి, అధికారికంగా ప్రకటించిన వివరాలు. ఈ లెక్కలనే గత ఐదేళ్ళగా శాసనసభకు సమర్పించడం జరిగింది. గౌరవ శాసన సభ సభ్యులందరికీ ఈ విషయం తెలుసు.

స్థిమిత పడిన తెలంగాణ సమాజం :

10. ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న సమర్థవంతమైన ఆర్థిక నిర్వహణ, పటుతరమైన ఆర్థిక క్రమశిక్షణ వల్ల....

విద్యుత్ రంగంలో చేపట్టిన చర్యల కారణంగా, అన్ని రంగాలకు 24 గంటల పాటు నాణ్యమైన విద్యుత్ సరఫరా జరగడం వల్ల...

టీఎస్ ఐపాస్ లాంటి ఆదర్శవంతమైన పారిశ్రామిక విధానం ఫలితంగా, పరిశ్రమలు మూడు పిట్టలు పనిచేసే అవకాశం కలగడం వల్ల..

కునారిల్లిపోయిన వ్యవసాయ రంగంలో 24 గంటలు ఉచిత విద్యుత్తు, రైతుబంధు, రైతుబీమా లాంటి పథకాలతో వ్యవసాయ రంగం పునరుత్తేజం పొంది, పంట దిగుబడులు పెరగడం వల్ల...

ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, సేవారంగాల్లో గణనీయమైన వృద్ధి సాధించడం వల్ల..

అన్ని ప్రధాన రంగాల్లో మూలధన వ్యయం (capital expenditure) పెరగడం లాంటి కారణాల వల్ల తెలంగాణలో సుస్థిరమైన ఆర్థికాభివృద్ధి సాధ్యమయింది.

వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, సేవారంగాల్లో పురోగతి:

11. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు పరుస్తున్న ప్రగతికాముక విధానాల వల్ల అన్ని ప్రధాన రంగాల్లో గణనీయమైన వృద్ధిరేటు నమోదు అయింది. వ్యవసాయం, దాని అనుబంధ శాఖలతో కూడిన ప్రాథమిక రంగంలో 2013-14 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 1.8 శాతం వృద్ధిరేటు మాత్రమే తెలంగాణలో నమోదైంది. గడిచిన ఐదేళ్ళలో 6.3 శాతం అదనపు వృద్ధి సాధించి, 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం పూర్తయ్యే నాటికి తెలంగాణ రాష్ట్రం వ్యవసాయ రంగంలో 8.1 శాతం వృద్ధిరేటును నమోదు చేయగలిగింది.

2013-14 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 0.4 శాతం వృద్ధిరేటుతో ఉన్న పారిశ్రామిక రంగంలో కూడా అదనంగా 5.4 శాతం అదనపు వృద్ధి సాధించి, 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసే నాటికి 5.8 శాతం వృద్ధిని తెలంగాణ రాష్ట్రం నమోదు చేసింది. ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, సేవారంగంలో 2013-14 ఆర్థిక సంవత్సరంలో తెలంగాణలో కేవలం 8.7 శాతం వృద్ధి రేటు నమోదైతే, 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసే నాటికి మరో 2.8 అదనపు వృద్ధి సాధించి, మొత్తంగా 11.5 శాతం వృద్ధి రేటును సాధించింది. 2014-15 ఆర్థిక సంవత్సరంలో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఐటీ ఎగుమతుల విలువ 52 వేల కోట్ల రూపాయలుంటే, 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం నాటికి వంద శాతానికి పైగా పెరిగి, లక్షా 10 వేల కోట్ల రూపాయలకు చేరుకోవడం మన రాష్ట్రం సాధించిన అద్భుత విజయానికి సంకేతం. అవినీతిరహిత పాలన అందించడం వల్ల, సత్వర నిర్ణయాలు తీసుకోవడం వల్ల మాత్రమే పైన చెప్పిన ఆర్థిక ప్రగతి సాధ్యమైంది.

12. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఆర్థికంగా పురోగమించిన ఫలితంగానే సమైక్య రాష్ట్రంలో అతి దారుణంగా దెబ్బతిన్న గ్రామ సీమలు, వ్యవసాయం, కుల వృత్తులు, చేనేత రంగాలకు పునరుత్తేజం తీసుకురావడం కోసం ప్రభుత్వం తగిన ఆర్థిక ప్రేరణ అందించగలుగుతున్నది. నిరుపేద కుటుంబాల సంక్షేమం కొరకు ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున నిధులు ఖర్చు చేయగలుగుతున్నది. అత్యున్నత నాణ్యమైన విద్యాప్రమాణాలతో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన వందలాది గురుకుల పాఠశాలల్లో లక్షలాది మంది పేద విద్యార్థులు కార్పొరేట్ స్థాయి విద్య అభ్యసించగలుగుతున్నారు. రైతాంగానికి శాశ్వత ప్రయోజనాలు చేకూర్చే భారీ సాగునీటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం శరవేగంగా జరుగుతున్నది. చరిత్రలో కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి జరుగుతున్నది. మిషన్ కాకతీయ ద్వారా వేలాది చెరువులను పునరుద్ధరించుకోగలిగాము. మిషన్ భగరథ ద్వారా మంచినీటి సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కరించుకున్నాము.

13. ప్రజలే కేంద్రంగా, ప్రజా సమస్యల పరిష్కారమే ఇతి వృత్తంగా గడిచిన ఐదేళ్లుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాలు, చిత్తశుద్ధితో అమలు చేస్తున్న పథకాల వల్ల సమైక్య పాలనలోని జీవన విధ్వంసం లోంచి తెలంగాణ సమాజం తేరుకుని, కుదుటబడి, స్థిమితపడింది.

ఏడాదిన్నరగా ఆర్థిక మాంద్యం :

14. అయితే, దురదృష్టవశాత్తు గడిచిన ఏడాదిన్నర కాలం

నుండి దేశం తీవ్ర ఆర్థిక మాంద్యానికి గురవుతూ వస్తున్నది. 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం మొదటి త్రైమాసికం (first quarter) లో దేశ జి.డి.పి వృద్ధి 8 శాతంగా నమోదైంది. అప్పటినుంచి క్రమంగా తగ్గుకుంటూనే వస్తున్నది. రెండో త్రైమాసికం లో 7 శాతానికి, మూడో త్రైమాసికానికి 6.6 శాతానికి, చివరి త్రైమాసికానికి 5.8 శాతానికి జిడిపి వృద్ధిరేటు పడిపోయింది. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం మొదటి త్రైమాసికం లో మరింత దిగజారి, 5 శాతం కనిష్ట వృద్ధిని నమోదు చేయగలగడం స్థిరంగా దిగజారుతున్న ఆర్థిక పరిస్థితులకు సంకేతంగా నిలుస్తున్నది. ఇప్పుడు నేను చెప్పిన ఈ గణాంకాలన్నీ కేంద్ర ప్రభుత్వం సాధికారికంగా వెలువరించిన వివరాలే. ఆ లెక్కలు దేశంలో స్థిరంగా కొనసాగుతున్న ఆర్థిక మాంద్యాన్ని ధృవీకరిస్తున్నాయి, తీవ్రమైన ఆర్థిక మాంద్యం దేశంలో అనేక వైపరీత్యాలకు దారితీస్తున్న పరిణామాలను మనం అనునిత్యం గమనిస్తూనే వున్నాం.

అన్ని రంగాలపై ఆర్థిక మాంద్యం ప్రభావం :

15. ఆర్థిక మాంద్యం అన్ని రంగాలపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతున్నది. దేశ ఆర్థిక స్థితిగతులకు సూచికలుగా నిలిచే అతి ముఖ్యమైన విభాగాల్లో ప్రగతి తిరోగమనంలో, పరిస్థితి పూర్తి నిరాశాపూరితంగా ఉందని ఆయా సంస్థలు వెల్లడిస్తున్న అధికారిక గణాంకాలే తేటతెల్లం చేస్తున్నాయి.

16. సాస్సేటీ ఆఫ్ ఇండియన్ ఆటో మోటార్ మాన్యుఫ్యాక్చర్స్ (సియామ్) ఇటీవల వెల్లడించిన నివేదిక ప్రకారం, దేశవ్యాప్తంగా వాహనాల ఉత్పత్తి 33 శాతం తగ్గింది. వాహనాల అమ్మకాలు 10.65 శాతం తగ్గాయి. ఇప్పటికే తయారైన వాహనాలు కొనేవారు దిక్కులేక పోవడంతో దేశంలోని ప్రముఖ కంపెనీలు తమ వాహనాల ఉత్పత్తిని తాత్కాలికంగా నిలిపేయాలన్న దుస్థితి నెలకొంది. దీనివల్ల మూడు రకాల నష్టం ఏర్పడింది. వాహనాల అమ్మకం ద్వారా వచ్చే పన్నులు ఆగిపోయాయి. పెట్రోల్, డీజిల్, టైర్లు, ఇతర విడిభాగాల అమ్మకాలు పడిపోయి, వ్యాట్ తగ్గిపోయింది. లక్షలాది మంది ఉపాధి, ఉద్యోగ అవకాశాలు కోల్పోయారు. ఆటోమోటార్ రంగంలో ఇటీవల కాలంలో మూడున్నర లక్షల ఉద్యోగాలు తగ్గిపోవడం ఈ విషయ పరిస్థితికి అద్దం పడుతున్నది.

17. గత సంవత్సరం విమాన ప్రయాణీకుల వృద్ధి 11.6 శాతం ఉంటే, ఈ సంవత్సరం, మైనస్ 0.3 శాతంగా నమోదైంది. మొత్తంగా విమాన ప్రయాణీకుల సంఖ్య వృద్ధి 11.9 శాతం తగ్గింది. కార్గో విమానాల ద్వారా జరిగే సరుకు రవాణాలో వృద్ధిరేటు ఏకంగా 10.6 శాతం తగ్గింది. 6 శాతం నుంచి మైనస్ 4.6 శాతానికి పడిపోయింది.

18. అన్ని రకాల వస్తువుల డిమాండ్ పడిపోవడంతో సరుకు రవాణా చేసే రైల్వే గూడ్స్ వ్యాగ్ల బుకింగులలో వృద్ధిరేటు 4.1 శాతం నుంచి 1.6 శాతానికి తగ్గింది. చాలా పరిశ్రమలు మూతపడడంతో గనుల్లో బొగ్గు ఉత్పత్తిని ఆపేయాల్సి వచ్చింది. దీంతో బొగ్గు ఉత్పత్తిలో వృద్ధిశాతం 10.6 శాతం నుంచి మైనస్ 5.1 శాతానికి పడిపోయింది. రూపాయి మారకం విలువ శరవేగంగా పతనమవుతున్నది. చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా అమెరికా డాలర్తో పోల్చి చూసినప్పుడు మన రూపాయి విలువ అత్యంత కనిష్టంగా 72 రూపాయల 43 పైసలకు పడిపోయింది. నేను పైన పేర్కొన్న విషయాలన్నీ ప్రతిరోజు ప్రపంచం కోడై కూస్తున్న సంగతులే.

తెలంగాణకు జిఎస్టీ పరిహారం పొందాల్సిన దుస్థితి:

19. దేశంలో నెలకొన్న ఆర్థిక సంక్షోభం ప్రభావం తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిపై కూడా గణనీయంగా పడింది. జిఎస్టీ అమలు చేసిన మొదటి సంవత్సరంలో లెక్కలు తేలకపోవడంతో అన్ని రాష్ట్రాలకు ఇచ్చినట్లే తెలంగాణ రాష్ట్రానికి పరిహారం అందించారు. ఆ తర్వాత మళ్లీ తెలంగాణకు జిఎస్టీ పరిహారం తీసుకోవాల్సిన అవసరమే రాలేదు. కానీ ఇటీవల ఏర్పడిన ఆర్థిక మాంద్యం కారణంగా ఈ ఏడాది ఏప్రిల్, మే నెలల్లో 175 కోట్ల రూపాయలు, జూన్, జూలై నెలల్లో 700 కోట్ల రూపాయలు జిఎస్టీ పరిహారంగా తీసుకోవాల్సి వచ్చింది. ఏప్రిల్, మే నెలల్లో తీసుకున్న పరిహారం కన్నా జూన్, జూలైలో తీసుకున్న పరిహారం నాలుగింతలు పెరగడం దిగజారిని ఆర్థిక పరిస్థితికి నిలువెత్తు నిదర్శనం. ఈ పరిస్థితి ఎందుకు తలెత్తిందో అర్థం చేసుకోవాల్సిందిగా నేను గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

20. దేశంలో స్థూల ఆర్థిక విధానాలను శాసించేది కేంద్ర ప్రభుత్వమే. కేంద్రం తీసుకొచ్చిన విధానాన్నే రాష్ట్రాలు అనుసరించాలి తప్ప, మరో గత్యంతరం లేదు. దీనికి తెలంగాణ రాష్ట్రం కూడా అతీతం కాదు.

21. దేశ, రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థలు సంక్లిష్టతలకు గురువుతున్న సమయంలో 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రాష్ట్ర బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టాల్సి వచ్చినందుకు నేను చింతిస్తున్నాను. ఇటువంటి విపత్కర పరిస్థితులలో మనం అత్యంత జాగ్రూకతతో వ్యవహరించాల్సి వచ్చింది. అనేక పరిమితులను మనం దాటిపోలేము. మన చుట్టూ అలుముకున్న పరిస్థితుల నేపథ్యంలో మన రాష్ట్ర ఆర్థిక శాఖ తీవ్ర మేధోమధనం చేసి, అనేక మంది ఆర్థిక గణాంక నిపుణులతో చర్చించి, నిర్ధారణ చేసుకున్న వాస్తవిక దృక్పథంతో 2019-20 రాష్ట్ర

బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను రూపొందించింది. ఆర్థికశాఖ అందించిన వివరాలతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూపకల్పన చేసిన బడ్జెట్ను తమ అనుమతితో నేను సభ ముందు ప్రవేశ పెడుతున్నాను.

22. గతంలో ప్రవేశపెట్టబడ్డ కేంద్ర, రాష్ట్ర ఓట్ ఆన్ అకౌంటులలో సమర్పించిన అంచనాలకు, నేడు బడ్జెట్ ప్రవేశ పెడుతున్న నాటికున్న పరిస్థితులకు మధ్య చాలా వ్యత్యాసం వచ్చింది. భారత ప్రభుత్వ కంట్రోలర్ జనరల్ ఆఫ్ అకౌంట్స్ (CGA) అధికారంగా వెల్లడించిన వివరాల ప్రకారం... కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పన్నుల ద్వారా వచ్చే ఆదాయంలో 22.69 శాతం వృద్ధి ఉంటుందని అంచనా వేస్తే, 2019-20 మొదటి త్రైమాసికంలో కేవలం 1.36 శాతం మాత్రమే వృద్ధి సాధ్యమైంది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కూడా మనం 15 శాతం ఆదాయాభివృద్ధి సాధ్యమని ఆశించాము. కానీ రాష్ట్రంలో కేవలం 5.46 శాతం ఆదాయ వృద్ధిరేటు మాత్రమే సాధ్యమైంది.

23. గడిచిన ఐదు ఆర్థిక సంవత్సరాలతో తెలంగాణ రాష్ట్రం వాణిజ్య పన్నుల విభాగంలో 13.6 శాతం సగటు వార్షిక వృద్ధిరేటు సాధిస్తే, ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం మొదటి నాలుగు నెలల్లో కేవలం 6.61 శాతం వృద్ధిరేటు మాత్రమే సాధించగలిగింది. ఎక్సైజ్ ద్వారా వచ్చే ఆదాయంలో ఈ ఏడాది మొదటి నాలుగు నెలల్లో కేవలం 2.59 శాతం వృద్ధిరేటు మాత్రమే సాధ్యమైంది. స్టాంపులు, రిజిస్ట్రేషన్ల ద్వారా గడిచిన ఆర్థిక సంవత్సరం వరకు 19.8 శాతం సగటు వార్షిక వృద్ధిరేటు సాధిస్తే, ఈ ఏడాది మొదటి నాలుగు నెలలు 17.5 శాతం వృద్ధిరేటు నమోదైంది. మోటార్ వెహికల్ ట్యాక్స్లో ఆదాయం మరింత దారుణంగా పడిపోయింది. గడిచిన ఐదేళ్లలో మోటారు వాహనాల పన్ను ద్వారా వచ్చే ఆదాయంలో 19 శాతం సగటు వార్షిక వృద్ధిరేటు సాధిస్తే, ఈ ఏడాది మొదటి నాలుగు నెలల్లో మైనస్ 2.06 శాతానికి పడిపోయింది.

24. రాష్ట్రంలో పన్నేతర ఆదాయం (నాన్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూ)లో కూడా భారీ తగ్గుదల నమోదైంది. నాన్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూలో గత ఆర్థిక సంవత్సరం వరకు 14.9 శాతం సగటు వార్షిక వృద్ధిరేటు సాధిస్తే, ఈ ఏడాది గడిచిన నాలుగు నెలల్లో మైనస్ 14.16 శాతం వృద్ధిరేటు మాత్రమే సాధ్యమైంది. మొత్తంగా పన్నేతర ఆదాయం 29 శాతం తగ్గింది. ఈ దుస్థితి ముమ్మాటికీ ఆర్థిక మాంద్యం యొక్క ప్రభావమే.

25. రాష్ట్రానికి స్వీయ ఆదాయంలో వచ్చిన తగ్గుదలతోపాటు పన్నుల్లో వాటా చెల్లించే విషయంలో, నిధుల బదలాయింపులో కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం కోత పెట్టింది. 2019-20 ఆర్థిక

సంవత్సరానికి పన్నుల్లో వాటా (Devolution) కింద తెలంగాణ రాష్ట్రానికి రావాల్సిన నిధుల్లో 4.19 శాతం కోత పెట్టింది. మిగతా అన్ని విషయాల్లో కూడా ఇలాగే కోత విధించడం ద్వారా మన రాష్ట్రానికి తీవ్ర నష్టం కలిగింది.

తెలంగాణ కొంతలో కొంత నయం:

26. దేశంలోని చాలా రాష్ట్రాల పరిస్థితి మనకంటే మరింత అధ్వానంగా ఉంది. కంగ్రెస్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ (CAG) నివేదిక ప్రకారమే... కర్ణాటక, పంజాబ్, హర్యానా తదితర రాష్ట్రాలు మైసన్ ఆదాయాభివృద్ధి రేటును నమోదు చేసుకుంటూ తిరోగమనంలో పయనిస్తున్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చిచూసినప్పుడు తెలంగాణ పరిస్థితి గుడ్డిలో మెల్ల అన్నట్లు కొంతలో కొంత నయంగా కనిపిస్తున్నది. స్థిరమైన ఆర్థిక ప్రగతి, పటుతరమైన ఆర్థిక క్రమశిక్షణ పాటించిన ఫలితంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించిన పరిపతితో ఇతర ఆర్థిక సంస్థల నుంచి నిధులు సమీకరించుకోగలుగుతున్నది. ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎం. పరిమితులకు లోబడి, కేంద్ర ప్రభుత్వ మార్గదర్శకాలను అనుసరించి ఆర్థిక సంస్థల నుంచి నిధులు సమీకరిస్తున్నది. భారీ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి బడ్జెట్ తర నిధులను వినియోగించాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది.

27. ఆర్థిక సంస్థలు, మూలధన వాటాను కలిపి ప్రభుత్వం, నీటి పారుదల ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని కొనసాగిస్తున్నది. కాశీశ్వరం, పాలమూరు-రంగారెడ్డి, సీతారామ, దేవాదుల తదితర భారీ ఎత్తిపోతల నిర్మాణం యధాతథంగా కొనసాగుతుందని ఈ సభ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియచూస్తున్నాను.

28. ప్రస్తుతం నెలకొన్న ఆర్థిక సంక్షోభ పరిస్థితుల్లో, ఉన్న పరిమితుల్లోనే పేద ప్రజల సంక్షేమాన్ని, రైతుల సంక్షేమాన్ని కొనసాగించడానికి ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో వుంది. రైతు సంక్షేమం పట్ల ప్రభుత్వానికున్న చిత్త శుద్ధికి నిదర్శనం, రైతుబంధు పథకం కింద ఎకరానికి ఇస్తున్న సహాయాన్ని రూ. 8000 నుండి రూ. 10,000 కు పెంచడమే. రైతుబంధు పథకం యధాతథంగా కొనసాగుతుందని రాష్ట్ర రైతు లోకానికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. రైతుబంధు పథకం కోసం ఈ బడ్జెట్లో 12 వేల కోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది. అదే విధంగా రైతు బీమా పథకాన్ని కూడా ప్రభుత్వం యధాతథంగా కొనసాగిస్తుంది. రైతుబీమా ప్రీమియం చెల్లించడం కోసం ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్లో 1,137 కోట్ల రూపాయలను ప్రతిపాదిస్తున్నది. ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హామీమేరకు రైతుల పంటరుణాలను మాఫీ చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. పంట రుణాల మాఫీ కోసం ఈ బడ్జెట్లో ప్రభుత్వం 6,000 కోట్ల

రూపాయలను ప్రతిపాదిస్తున్నది. రైతులకు వ్యవసాయానికి ఇస్తున్న ఉచిత విద్యుత్ యధాతథంగా కొనసాగుతుంది. నీటి పారుదల ప్రాజెక్టుల ద్వారా సాగునీరు అందించడానికయ్యే విద్యుత్ బిల్లుల భారం రైతులపై వేయకుండా తామే చెల్లించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. దీంతో వ్యవసాయ విద్యుత్ సబ్సిడీల కోసం చేసే వ్యయం పెరిగింది. చరిత్రలో గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా విద్యుత్ సబ్సిడీల కోసం 8,000 కోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్లో ప్రతిపాదిస్తున్నది.

29. పేదలకు అందించే ఆసరా పెన్షన్లు, కేసీఆర్ కిట్స్, కళ్యాణలక్ష్మి, ఆరోగ్యలక్ష్మి, ఆరుకిలోల బియ్యం లాంటి పథకాలకు ఎలాంటి నిధుల కొరత రానీయమని ఈ సందర్భంగా స్పష్టం చేస్తున్నాను.

30. పేదలకు కనీస జీవన భద్రత కల్పిస్తున్న ఆసరా పెన్షన్ లబ్ధిని, ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హామీ మేరకు ప్రభుత్వం రెట్టింపు చేసింది. వృద్ధులు, వితంతువులు, బీడీ కార్మికులు, బోదకాలు బాధితులు, ఒంటరి మహిళలు, నేత-గత కార్మికులు, ఎయిడ్స్ వ్యాధి గ్రస్తులపెన్షన్ ను 1,000 రూపాయల నుంచి 2,016 రూపాయలకు ప్రభుత్వం పెంచింది. వికలాంగులు, వృద్ధ కళాకారుల పెన్షన్లు 1,500 రూపాయల నుంచి 3,016 రూపాయల వరకు పెంచి, అందిస్తున్నది. ఆసరా పెన్షన్ల ప్రయోజనాలు మరింత విస్తృత పరిధిలో అందించడం కోసం ప్రభుత్వం మరో రెండు కీలక నిర్ణయాలు తీసుకున్నది. వృద్ధాప్య పెన్షన్ వయో పరిమితిని 65 సంవత్సరాల నుంచి 57 సంవత్సరాలకు తగ్గించింది. త్వరలోనే 57 సంవత్సరాలు నిండిన వారందరికీ వృద్ధాప్య పెన్షన్ లభిస్తుంది. బీడీ కార్మికుల పిఎఫ్ ఊఫ్ డేట్ ను కూడా ప్రభుత్వం తొలగించింది. ఆసరా పెన్షన్ల కోసం బడ్జెట్లో 9,402 కోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది.

31. విద్యార్థులకు మంచి వసతి, భోజనం కల్పిస్తూ ఇంగ్లీషు మీడియం విద్య అందిస్తున్న రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలను ప్రభుత్వం యధావిధిగా కొనసాగిస్తుంది. గడిచిన ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన మిగతా హామీలను కూడా ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో అమలు చేస్తుంది.

32. కేంద్ర పథకాల అమలు కోసం మన రాష్ట్రానికి వస్తున్న నిధుల విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేయదలుచుకున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం విధిస్తున్న వివిధ రకాల పన్నుల ద్వారా మన రాష్ట్రం నుంచి గత ఐదేళ్ళలో కేంద్రానికి అందిన మొత్తం నిధులు కేంద్ర ప్రభుత్వం ధృవీకరించిన గణాంకాల ప్రకారమే 2,72,926 కోట్ల రూపాయలు. ఈ నిధుల్లో అన్ని రాష్ట్రాలకు వచ్చిన విధంగానే, కేంద్ర

పథకాల అమలుకోసం మన రాష్ట్రానికి 31,802 వేల కోట్ల రూపాయలు వచ్చాయి.

33. వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి నిధులను మన రాష్ట్రానికి ఇవ్వాలని రాష్ట్ర పునర్విభజన చట్టంలో పేర్కొన్నారు. దీని ప్రకారంగా ఏడాదికి ఇచ్చే రూపాయలు 450 కోట్లలో కూడా, ఇంకా ఒక ఏడాది నిధులను కేంద్రం ఇవ్వలేదు.

34. కంప్యూటర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ (కాగ్) నివేదిక ప్రకారమే, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి, సంక్షేమం కోసం గడిచిన ఐదేళ్ళలో అక్షరాలా 5,37,373 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడితే, అందులో కేంద్రప్రభుత్వ పథకాల అమలు కోసం రాష్ట్రానికి అందిన నిధులు కేవలం 31,802 వేల కోట్లు మాత్రమేనని స్పష్టం చేస్తున్నాను. అంతకు మించి ఒక్క రూపాయి కూడా మన రాష్ట్రానికి అందలేదని సభ్యులు అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

35. కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాలను అమలు చేసే విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూర్తి అవగాహనతో నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నది. ప్రజలకు మేలు చేయగలవని భావించిన కేంద్ర పథకాలను మాత్రమే రాష్ట్రంలో అమలు చేయడం జరుగుతుంది. ప్రజలకు పెద్దగా ప్రయోజనం చేకూర్చని పథకాల కోసం ప్రభుత్వం ప్రజాధన్నాని వృధా చేయదలచుకోలేదని విస్పష్టంగా ప్రకటిస్తున్నాను. ఉదాహరణకు మన రాష్ట్రంలో అమలవుతున్న ఆరోగ్యశ్రీ పథకం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటీవల ప్రవేశ పెట్టిన ఆయుష్మాన్ భారత్ కన్నా ఎంతో విశిష్టమైనది. ఆరోగ్యశ్రీ కోసం ఏడాదికి 1,336 కోట్ల రూపాయలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్నది. కానీ ఆయుష్మాన్ భారత్ ద్వారా రాష్ట్రంలో ఏడాదికి 250 కోట్ల రూపాయల విలువైన వైద్య సేవలు మాత్రమే అందుతాయి. ఆరోగ్యశ్రీ ద్వారా 85 లక్షల 34 వేల కుటుంబాలకు ప్రయోజనం కలిగితే, ఆయుష్మాన్ భారత్ పథకం ద్వారా కేవలం 26 లక్షల కుటుంబాలకు మాత్రమే మేలు కలిగే అవకాశం ఉంది. ఆరోగ్యశ్రీ ద్వారా అందే అవయవ మార్పిడి సేవలు ఆయుష్మాన్ భారత్ ద్వారా అందవు. ఆయుష్మాన్ భారత్ కన్నా ఆరోగ్యశ్రీ పథకం ఎన్నో రెట్లు మెరుగైనది కాబట్టి మనం కేంద్ర పథకాన్ని వద్దనుకున్నాం. ప్రతీ కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం విషయంలో ఇలాగే ఆలోచించి, ప్రజల మేలు కాంక్షించి ప్రభుత్వం తగు నిర్ణయం తీసుకుంటున్నదనే విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తున్నాను.

పరిపాలనా సంస్కరణలు :

36. స్వరాష్ట్రంలో సుపరిపాలన నినాదంలో ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున పరిపాలనా సంస్కరణలు అమలు చేస్తున్నది. పాలనను

ప్రజలకు మరింత చేరువ చేయడం కోసం, ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయడం కోసం, సరైన పర్యవేక్షణతో పారదర్శక పాలన అందించడం కోసం ప్రభుత్వం పరిపాలనా విభాగాలను పునర్ వ్యవస్థీకరించింది. గతంలో పది జిల్లాలుగా ఉన్న తెలంగాణను 33 జిల్లాలుగా ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. 43 రెవెన్యూ డివిజన్లను 69 కి పెంచుకున్నాం. 459 మండలాలను 584 మండలాలుగా చేసుకున్నాం. గతంలో కేవలం 68 మున్సిపాలిటీలుంటే, వాటి సంఖ్యను 142 కు పెంచుకున్నాం. కొత్తగా 7 మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లను ఏర్పాటు చేసి, కార్పొరేషన్ల సంఖ్యను 13 కు పెంచుకున్నాం. మారుమూల పల్లెలు, గిరిజన తండాలు, ఆదివాసీ గూడాలను ప్రత్యేక పంచాయతీలుగా చేసుకున్నాం. గతంలో 8,690 గ్రామ పంచాయతీలుంటే, ఇప్పుడు తెలంగాణలో 12,751 గ్రామ పంచాయతీలున్నాయి.

37. పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడానికి ప్రభుత్వం కొత్త విభాగాలను ఏర్పాటు చేసింది. గతంలో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 9 జిల్లా పంచాయతీ అధికారుల కార్యాలయాలుండేవి. వాటి సంఖ్యను 32 కు ప్రభుత్వం పెంచింది. ప్రతీ రెవెన్యూ డివిజన్ కు ఒక డి.ఎల్.పి.ఓ. ఉండాలనే లక్ష్యంతో 28 డి.ఎల్.పి.ఓ ల సంఖ్యను 68 కు పెంచింది. గతంలో 438 మంది ఇ.ఓ.పి.ఆర్.డిలుంటే, ఇప్పుడు మండల పంచాయతీ అధికారిగా మార్చిన ఇ.ఓ.పి.ఆర్.డి పోస్టులను 539 కి ప్రభుత్వం పెంచింది.

38. శాంతిభద్రతల పర్యవేక్షణ మరింత పటిష్టంగా అమలయ్యేందుకు పోలీసు వ్యవస్థను కూడా ప్రభుత్వం పునర్ వ్యవస్థీకరించింది. కొత్తగా 7 పోలీసు కమీషనరేట్లను ఏర్పాటు చేసి, ప్రభుత్వం వాటి సంఖ్యను 9 కి పెంచింది. పోలీస్ సబ్ డివిజన్ల సంఖ్యను 139 నుంచి 163 కు పెంచింది. సర్కిళ్ల సంఖ్యను 688 నుంచి 717 కు పెంచింది. కొత్తగా 102 పోలీస్ స్టేషన్లను ఏర్పాటు చేసి, రాష్ట్రంలో పోలీస్ స్టేషన్ల సంఖ్యను 814 కు పెంచింది.

39. స్థానికులకు ఎక్కువ ఉద్యోగావకాశాలు దక్కాలనే సంకల్పంతో ప్రభుత్వం కొత్త జోనల్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసింది. లోకల్ క్యాడర్ ఉద్యోగాలు 95 శాతం స్థానికులకే దక్కేలా ప్రభుత్వం చట్టం చేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదం కూడా పొందింది. కొత్త జోనల్ వ్యవస్థ ప్రకారమే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉద్యోగ నియామకాలు జరుగుతాయి.

కొత్త చట్టాలు :

40. ప్రజలకు మెరుగైన సేవలు అందించడం కేవలం డబ్బులు ఖర్చు చేయడంవల్ల మాత్రమే సాధ్యం కాదు. ఎన్ని కోట్లు వెచ్చించినా

జరగని మార్పు, ఒక మంచి విధానం తీసుకురావడం వల్ల సాధ్యమవుతుంది. తెలంగాణ గ్రామాలు, పట్టణాలను ఆదర్శ గ్రామాలుగా తీర్చిదిద్దే లక్ష్యంతో ప్రభుత్వం సమగ్ర గ్రామీణ విధానం, సమగ్ర పట్టణ విధానం తీసుకొచ్చింది, కాలం చెల్లిన చట్టాల స్థానంలో కొత్త చట్టాలను అమలు చేస్తున్నది. ప్రభుత్వం ఇటీవలే కొత్త పంచాయతీ రాజ్ చట్టం, కొత్త మున్సిపల్ చట్టం తీసుకొచ్చింది. ప్రజలకు, రైతులకు ఎలాంటి ఇబ్బంది లేని, అవినీతికి ఆస్కారం లేని, పారదర్శకంగా సేవలందించే కొత్త రెవెన్యూ చట్టానికి ప్రభుత్వం రూపకల్పన చేస్తున్నది.

41. పరిపాలనా వ్యవహారాల్లో ఎవరి బాధ్యత ఏమిటనే విషయంలో చట్టంలో స్పష్టమైన నియమ, నిబంధనలున్నాయి. స్థానికసంస్థల అధికారాలు, విధులు, నిధులు, బాధ్యతల విషయంలో స్పష్టత ఏర్పడింది. ఒక వేళ ఎవరైనా విధి నిర్వహణలో విఫలమైతే, వారిని ఆ బాధ్యతల నుంచి తొలగించే అధికారం కూడా ఈ చట్టం ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఉంటుంది.

42. కొత్త పంచాయతీ రాజ్ చట్టం, కొత్త మున్సిపల్ చట్టాల ద్వారా గ్రామాలు, పట్టణాలలో ఉన్నతస్థాయి సేవలు అందాలని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది. కొత్త చట్టాల వల్ల నిశ్చయంగా గ్రామ పంచాయతీలు, పురపాలక సంఘాలలో బాధ్యతాయుత వైఖరి రావాలని ప్రభుత్వం కోరుతున్నది. ఈ సంస్కరణల ఫలితంగా గ్రామాలు పచ్చదనంతో, పరిశుభ్రతతో కళకళలాడాలని, ప్రణాళికాబద్ధమైన ప్రగతితో పట్టణాలు తయారు కావాలని, ప్రజలకు ఉన్నత ప్రమాణాలతో కూడిన జీవనం లభించాలని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది. ప్రజలందరి భాగస్వామ్యంతో నిర్దేశిత లక్ష్యాలను చేరుకోవడం కోసం ఈ నెల 6 నుంచి గ్రామాల్లో 30 రోజుల ప్రత్యేకకార్యాచరణ ప్రణాళిక ప్రారంభమయింది. పచ్చదనం పెంచడం, పరిశుభ్రత కాపాడడం, నియంత్రిత పద్ధతిలో నిధులు ఖర్చు చేయడం, వార్షిక, పంచవర్ష ప్రణాళికలు రూపొందించడం, గ్రామ అవసరాలకు తగ్గట్టు బడ్జెట్ రూపకల్పన, విద్యుత్ సంబంధ సమస్యలు పరిష్కరించుకోవడం తదితర పనులు ప్రజల విస్తృత భాగస్వామ్యంతో జరిపించాలని ప్రజా ప్రతినిధులు, అధికారులను ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను.

పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ బలోపేతం :

43. పంచాయతీ రాజ్ శాఖను బలోపేతం చేయడానికి ప్రభుత్వం అన్ని ఖాళీలను వేగంగా భర్తీ చేస్తున్నది. చాలీ చాలని వేతనాలతో అవస్థలు పడుతూనే గ్రామ పారిశుధ్య కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తున్న, రాష్ట్రంలోని 36 వేల మంది సఫాయి కర్మచారుల

వేతనాలను 8,500 రూపాయలకు ప్రభుత్వం పెంచింది. పెరిగిన జీతాల వల్ల సఫాయి కర్మచారులు, గ్రామ పంచాయతీ సిబ్బందికి కనీస భృతితో పాటు, సమాజంలో గౌరవం కూడా పెరగడం వల్ల సేను హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

44. స్థానిక సంస్థలకు నిధుల కొరత రాసీయకుండా ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన విధానం తీసుకొచ్చింది. కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం ఎన్ని నిధులిస్తే అంతే మొత్తంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున జమ చేసి, స్థానిక సంస్థలకు అందివ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం సిఫారసుల మేరకు తెలంగాణలోని గ్రామ పంచాయతీలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అందించే నిధులకు సమానంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు జమచేస్తుంది. ఈ రెండింటిని కలిపి గ్రామ పంచాయతీలకు ప్రతీ నెల 339 కోట్ల రూపాయలను అందించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. సెప్టెంబర్ మాసానికి సంబంధించిన నిధులను ప్రభుత్వం ఇప్పటికే గ్రామ పంచాయతీలకు విడుదల చేసింది. ఇదే తరహాలో పట్టణాలకూ నిధుల ప్రవాహం ఉంటుంది. ఆర్థిక సంఘం నిధులతో పాటు ఉపాధి హామీ పథకం నిధులు, పన్నులతో పాటు వివిధ రకాలుగా గ్రామ పంచాయతీలకు సమకూరే ఆదాయం కూడా స్థానిక సంస్థలకుంటుంది. కాబట్టి స్థానిక సంస్థలకు ఇక ఎలాంటి నిధుల కొరత ఉండదు. గ్రామ పంచాయతీలకు 2,714 కోట్ల రూపాయలను, మున్సిపాలిటీలకు 1,764 కోట్ల రూపాయలను ఈ బడ్జెట్లో ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది.

విద్యుత్తు సంస్థలకు ఆర్థిక సహకారం :

45. వ్యవసాయంతో పాటు అన్ని రంగాలకు 24 గంటల పాటు నాణ్యమైన విద్యుత్ సరఫరా చేయడం కోసం ప్రభుత్వం విద్యుత్ సంస్థలకు ఎప్పటికప్పుడు తగిన ఆర్థిక సహకారం అందిస్తున్నది. రాష్ట్రాభివృద్ధిలో విద్యుత్ రంగానికున్న ప్రాముఖ్యతను గుర్తించిన ప్రభుత్వం, ఖర్చుకు వెనుకాడకుండా ఉత్పత్తి, పంపిణీ, సరఫరా వ్యవస్థలను మెరుగుపరిచింది. రైతులకు ఉచిత విద్యుత్తు అందించడం కోసం ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు మొత్తం 20,925 కోట్ల రూపాయలను విద్యుత్ సంస్థలకు చెల్లించింది. ఉదయ్ పథకం ద్వారా డిస్కంలకున్న 9,695 కోట్ల రూపాయల రుణభారాన్ని ప్రభుత్వమే భరించింది. విద్యుత్ సంస్థలు సింగరేణికి బకాయిపడిన 5,772 కోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వమే చెల్లించింది. గరిష్ట డిమాండ్ పచ్చిన్నప్పుడు జరిపే అదనపు విద్యుత్ కొనుగోళ్లకు అయ్యే వ్యయాన్ని ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వమే భరిస్తున్నది. మొత్తంగా గడిచిన ఐదేళ్లలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విద్యుత్ సంస్థలకు 42,632 కోట్ల

రూపాయల ఆర్థిక సహాయం అందించింది. అన్ని రంగాలకు 24 గంటలపాటు నాణ్యమైన విద్యుత్ సరఫరా అవుతుండడం వల్ల పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు పెరిగాయి. ప్రగతి సూచికల్లో అతి ప్రధానమైన తలసరి విద్యుత్ వినియోగం వృద్ధిరేటులో మన రాష్ట్రం దేశంలోనే అగ్రగామిగా నిలిచిందని సగర్వంగా ఈసభకు తెలియ చేస్తున్నాను.

46. ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పకోవడానికి, వాస్తవాలను ప్రజల ముందు ఉంచే విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి బేషాలు లేవు. నిజనిజాలను స్పష్టంగా, స్పటికనదృశ్యంగా సభ ముందు, సభ ద్వారా ప్రజల ముందు ఉంచుతున్నాం. దేశంలో నెలకొన్న తీవ్రమైన ఆర్థిక మౌలిక కారణంగా అటు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, ఇటు రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఆదాయం గణనీయంగా తగ్గిన మాట కఠిన వాస్తవం. దీని కారణంగా అనేక ఒడిదొడుకులు ఎదురైన విషయం కూడా అంతే వాస్తవం. ఈ కఠిన వాస్తవాల ప్రాతిపదిక ఆధారంగానే ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు తయారు చేసింది. సరైన ఆర్థిక నిర్వహణ జరగాలని ప్రభుత్వం అభిలషిస్తున్నది. ముందుగా అన్ని శాఖల్లోనూ ఉన్న బకాయిలను వెంటనే చెల్లించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇందుకోసం ఈ బడ్జెట్లో తగిన కేటాయింపులు చేసింది. బకాయిలు చెల్లించిన తర్వాతే, కొత్త పనులు చేపట్టాలనే విధాన నిర్ణయం కూడా ప్రభుత్వం తీసుకున్నది. దీనికి అనుగుణంగానే ఆయా మంత్రిత్వ శాఖలు పరిమితులకు లోబడి, ప్రభుత్వ మార్గనిర్దేశాల ప్రకారం నిధులు ఖర్చు చేయాలని మంత్రులు, కార్యదర్శులకు ఆర్థిక శాఖ స్పష్టమైన సూచనలు చేసింది.

బడ్జెట్ అంచనాలు 2019-2020 :

47. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 1,82,017 కోట్ల రూపాయలను ప్రతిపాదిత వ్యయంగా ఓట్ ఆన్ అకౌంటులో ప్రభుత్వం అంచనా వేసింది. కానీ దేశంలో గడిచిన 18 నెలలుగా ఆర్థిక మాంద్యం స్థిరంగా కొనసాగుతుంది. స్థూల దేశీయోత్పత్తి బాగా పడిపోయింది. అన్ని ప్రధాన రంగాలు తిరోగమనంలో పయనిస్తున్నాయి. ఆదాయాలు పడిపోయాయి. దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి ప్రభావం రాష్ట్రంపై కూడా పడింది. మారిన పరిస్థితుల నేపథ్యంలో వాస్తవ పరిస్థితులకు అనుగుణంగానే బడ్జెట్ రూపొందించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి ప్రతిపాదిత వ్యయం 1,46,492.30 కోట్ల రూపాయలు కాగా, ఇందులో రెవెన్యూ వ్యయం 1,11,055.84 కోట్ల రూపాయలు కాగా, మూలధన వ్యయం 17,274.67 కోట్ల రూపాయలు. బడ్జెట్ అంచనాలలో మిగులు 2,044.08 కోట్ల రూపాయలు కాగా,

ఆర్థిక లోటు 24,081.74 కోట్ల రూపాయలు ఉంటుందని అంచనా.

48. రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని, ఆర్థిక ధోరణులను స్థూలంగా మీతో పంచుకున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యాలను, లక్ష్యాలను ఈ సభ ముందుంచాను. ఆయా శాఖలకు జరిపిన కేటాయింపులు, ఇతరత్రా విషయాలన్నింటినీ బడ్జెట్ ప్రతుల్లో సవివరంగా గౌరవ సభ్యులకు అందచేయడం జరిగింది. ఈ వివరాలను ఆర్థిక శాఖ వెబ్ సైట్ finance.telangana.gov.in లో కూడా ప్రభుత్వం పొందుపరిచిందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

49. ఆర్థిక మాంద్యం కారణంగా ఆదాయాలు తగ్గినప్పటికీ పరిస్థితిలో తప్పక మార్పు వస్తుందనే ఆశాభావం నాకున్నది. ఇప్పుడున్న వాస్తవ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఈ బడ్జెట్ రూపకల్పన జరిగింది. రానున్న రోజుల్లో పరిస్థితి మెరుగుపడి, ఆదాయం పెరిగితే అందుకు తగ్గట్టు అంచనాలు సవరించుకునే వెసులుబాటు కూడా మనకు ఉంది.

50. దురాక్రమణకు, కబ్జాలకు గురైన ప్రభుత్వ భూములను కాపాడడానికి, కోర్టుల్లో మగ్గుతున్న భూ వివాదాలను పరిష్కరించడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం చేసిన రాజీరేని న్యాయ పోరాటాలు ఫలిస్తున్నవి. చేజారిపోతాయనుకున్న వేల కోట్లరూపాయల విలువైన భూములపై ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి హక్కు కలిగింది. ఈ భూములను దశల వారీగా విక్రయించడం వల్ల రాష్ట్రానికి అదనంగా ఆదాయం సమకూరుతుంది. అలా సమకూరిన ఆదాయాన్ని ఎస్.డి.ఎఫ్.కు కేటాయించి, ప్రజల అవసరాలు తీర్చే విషయంలో ఏ శాఖలో ఇబ్బంది కలిగినా, సర్దుబాటు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

51. ఆదాయ వనరులను బట్టి ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు తన ప్రాధాన్యతలను నిర్ణయించుకుంటూ, సవరించుకుంటూ క్రియాశీలకంగా (డైనమిక్ గా) వ్యవహరిస్తుందని ఈ సభకు, ఈసభ ద్వారా ప్రజలకు తెలియచేస్తున్నాను.

ముగింపు :

52. ఆర్థిక మాంద్యం నెలకొని ఉన్నప్పటికీ, అత్యంత ప్రధానమయిన వ్యవసాయ రంగానికి, ప్రజా సంక్షేమానికి అత్యధిక నిధులు కేటాయించడం ద్వారా రైతులు, పేదల జీవితాల్లో వెలుగు తీసుకురావాలనే మా చిత్తశుద్ధిని మరోసారి వెల్లడిస్తున్నాను. పచ్చదనం, పరిశుభ్రతతో పల్లెలు కళకళలాడాలని, పట్టణాలు ప్రణాళికా బద్ధంగా ప్రగతి సాధించాలని ప్రభుత్వం కోరుకుంటున్నది.

అన్ని రంగాల్లో శీఘ్రగతిన అభివృద్ధి సాధించే దిశలో ఈ బడ్జెట్ దోహద పడుతుందని ప్రభుత్వం గట్టి నమ్మకంతో ఉంది.

53. పూర్తి ఆశావహ దృక్పథంతో, వాస్తవిక పరిస్థితులన్నీ పరిగణలోకి తీసుకుని, ఎన్నికల హామీలను నెరవేరుస్తూ, 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరం బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను సభలో ప్రవేశ పెడుతున్నాను.

సమతుల అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తూ, ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన ప్రతిపాదనలను ఆమోదించవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులను సవినయంగా కోరుతున్నాను.

// జై హింద్ //

// జై తెలంగాణ //

MR. SPEAKER:- The Annual Financial Statement (Budget) for 2019-2020 is presented.

Now, the House is adjourned to meet again on Saturday, the 14th September, 2019 at 10.00 AM.

(The House then adjourned at 12.10 p.m., to meet again at 10.00 AM on Saturday, the 14th September, 2019)

**"PUBLISHED UNDER RULE 347 OF THE RULES OF PROCEDURE AND CONDUCT OF
BUSINESS IN THE TELANGANA LEGISLATIVE ASSEMBLY AND PRINTED
AT ASSEMBLY PRESS, PUBLIC GARDENS, HYDERABAD."**